

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/74/2020
Identifikačné číslo spisu: 1513227023
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1513227023.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovaným: 1/ K. L., nar. XX. G. XXXX, bytom H., 2/ K. L., nar. XX. K. XXXX., bytom H., zastúpenej JUDr. Zuzanou Karaffovou, advokátkou, so sídlom Námestie slobody 50, 093 01 Sabinov, o zaplatenie 11 775,39 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/539/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. januára 2018, č. k. 1CoZm/47/2016-149, takto

rozhodol:

I. Dovolanie odmieta.

II. Žalovaná 2/ m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 8. januára 2018, č. k. 1CoZm/47/2016-149 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) zo dňa 2. mája 2016, č. k. 1CbZm/539/2014-119 vo výroku, ktorým súd prvej inštancie zrušil zmenkový platobný rozkaz z 11. decembra 2013, č. k. 5Zm/1035/2013-12 vo vzťahu k žalovanej 2/. Vo výroku o trovách konania krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

1.1 V odôvodnení rozsudku odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie poukázal na to, že žalovaní ako spotrebiteľia zabezpečili záväzky zo zmluvy o splátkovom úvere blankozmenkou. Žalovaní ako dlžníci vedeli, kedy a v akej výške majú platiť mesačné splátky úveru, ale blankozmenku vystavili ako zabezpečenie pre prípad neplnenia záväzkov. Okresný súd podľa názoru krajského súdu správne aplikoval smernicu Rady č. 93/13/EHS a rovnako správne dospel k záveru, že zabezpečenie úveru blankozmenkou spôsobilo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaných ako spotrebiteľov. Kauzálny veriteľ vyplnením zmenkovej sumy sám jednostranne určil, že pohľadávka je v súlade so zmluvou vzhľadom k tomu, že ho nezaťažuje povinnosť preukázať, že sa jedná o reálny záväzok spotrebiteľa a spotrebiteľovi nedáva možnosť zistiť, či si veriteľ skutočne počínal tak, aby boli zachované práva spotrebiteľa vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy. V zmluve nebola uvedená skladba splátok, a pokiaľ veriteľ nezaplatené úroky a poplatky kapitalizoval,

neboli žalovaní ako dlžníci možnosť zistiť, akú časť istiny už vyrovnali, ani aká časť pohľadávky pripadá na nesplatenú istinu, aká na úroky, na poplatky, na úroky z omeškania, za aké obdobie a z akého základu, a aká časť na zmluvné pokuty. Podľa odvolacieho súdu zabezpečenie úveru blankozmenkou vo vzťahu k žalovanej 2/ spôsobilo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto vyhodnotil zabezpečenie úveru blankozmenkou a nekalú podmienku, ktorá je neplatná.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dňa 27. apríla 2018 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v potvrdzujúcom výroku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“).

2.1. Dovolateľ nesúhlasil s názorom súdov nižšej inštancie o neplatnosti zmenky, ktorú považuje za platnú a v súlade so smernicou Rady č. 93/13/EHS. Samotnému vystaveniu zmenky predchádzalo uzavretie zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve, ktorá určovala rozsah oprávnenia veriteľa doplniť zmenku o zmenkovú sumu, ako aj splatnosť zmenky. Konajúce súdy sa pritom s touto zmluvou o zmenkovom vyplňovacom práve nevysporiadali. Vyplnením blankozmenky v súlade so zmluvou o zmenkovom vyplňovacom práve nedošlo k žiadnemu zásahu do práv žalovanej 2/. Za nesprávne tak žalobca považuje rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo posúdené vystavenie zabezpečovacej zmenky ako neplatné bez toho, aby došlo k posúdeniu individuálnych okolností jej vystavenia, v dôsledku čoho mala byť porušená zásada kontradiktórnosti konania a zásada materiálnej pravdy. Žalovaná 2/ v spore neprodukovala žiadny dôkaz o porušení jej práv v súvislosti s vyplnením zmenky. Súdy nižšej inštancie posúdili neplatnosť zmenky na svojom nesprávnom názore, že už jej vystavenie bolo nekalou praktikou, čo vo svetle všetkých okolností prípadu nemôže podľa žalobcu obstať.

3. Žalovaná 2/ vo vyjadrení zo 6. februára 2020 navrhla dovolanie žalobcu ako nedôvodne zamietnuť, alternatívne ako neprípustné odmietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací (podľa § 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Žalobca v rozhodovanej veci uplatnil dovolací dôvod podľa ustanovenia § 432 C.s.p. (t. j. namieta nesprávne právne posúdenie súdmi nižšej inštancie), pričom prípustnosť jeho dovolania mala byť daná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ nevyriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku autoritatívnym spôsobom vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ vyriešená.

5.1. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom (k tomu vid' aj 3Obdo/28/2018). Z predmetného konštatovania tak vyplýva, že dovolateľ - aby mohol byť v dovolacom konaní úspešný (v ponímaní posúdenia ním namietaného právneho posúdenia dovolacím súdom) - musí relevantným spôsobom (t. j. spôsobom predpokladaným v § 432 ods. 2 C. s. p.) spochybníť v dovolaní „nosnú“ právnu argumentáciu, na ktorej odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) založil svoje rozhodnutie.

6. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca vo svojom dovolaní síce namieta nesprávnosť právneho záveru o neplatnosti ním predloženej zmenky, avšak v rámci svojej dovolacej argumentácie žiadnym spôsobom nespochybnil právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre rozhodnutie odvolacieho súdu.

6.1. Dovolací súd poukazuje na to, že pre rozhodnutie krajského súdu (a aj okresného súdu) bolo kľúčové (určujúce) vyriešenie otázky, či dohoda o vyplnení blankozmenky predstavuje nekalú praktiku

[resp. neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa (súdmi nižšej inštancie neoznačeného) ustanovenia § 53 ods. 4 písm. o/ Občianskeho zákonníka], ktorá pri vyplnení blankozmenky oprávňuje dodávateľa jednostranne rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou v nadväznosti na skutočnosť, že spotrebiteľská zmluva neobsahovala uvedenie jednotlivých splátok. Až po (kladnom) zodpovedaní predmetnej právnej otázky dospeli konajúce súdy k právnomu záveru, podľa ktorej je žalobcom predložená zmenka neplatná.

6.2. (Ne)správnosť vyriešenia predmetnej právnej otázky žalobca v dovolaní nespochybňoval, hoci od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, čím sám znemožnil uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Naopak tvrdenie žalobcu obsiahnuté v dovolaní o tom, že konajúce súdy posúdili už samotné vystavenie zmenky ako nekalú praktiku (a z tohto dôvodu dospeli k záveru o neplatnosti zmenky), vyhodnotil dovolací súd ako veľmi zjednodušujúce, keď nemá oporu v dovolaní napadnutom rozsudku krajského súdu, a zároveň za nespôsobilé založiť prípustnosť ním podaného dovolania s odkazom na znenie ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

7. K všeobecným tvrdeniam dovolateľa o jeho subjektívnom presvedčení o platnosti predloženej zmenky, o porušení zásady kontradiktórnosti konania a zásady materiálnej pravdy, dovolací súd uvádza, že tieto obsahovo nezodpovedajú dovolaciemu dôvodu podľa § 432 C. s. p. (a už vôbec nezodpovedajú zákonným požiadavkám pre jeho vymedzenie s poukazom na znenie odseku 2 uvedeného ustanovenia) a z tohto dôvodu nie sú spôsobilé založiť prípustnosť podaného dovolania.

7.1. Dovolací súd predmetné tvrdenia považuje len za všeobecný prejav nespokojnosti s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré bolo vydané v jeho neprospech, pričom obsahom práva na súdnu ochranu nie je, aby sa všeobecný súd stotožnil s názormi strany a aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej predstavami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

7.2. Len ako poznámku na záver dovolací súd dopĺňa, že dovolateľa zaťažuje povinnosť predložiť najvyššiemu súdu relevantnú právnu argumentáciu, ktorej opodstatnenosť, resp. neopodstatnenosť v nadväznosti na kľúčové právne závery odvolacieho súdu má posudzovať v rozhodnutí o dovolaní. Prípadný úspech dovolateľa (resp. aspoň meritórne posúdenie určitej právnej otázky dovolacím súdom) tak do značnej miery závisí od kvalitatívnej úrovne podaného dovolania. Naopak dovolací súd nie je oprávnený sám určiť okruh právnych otázok, ktoré by mal meritórne posúdiť, len zo všeobecnej nespokojnosti dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie) [k tomu obdobne viď aj 3Obdo/19/2017].

8. Vzhľadom k tomu, že prípustnosť dovolania žalobcu nebola daná podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné.

9. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

10. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.